

DOKUMENT

Meno a priezvisko doc. PhDr. Peter Olexák, PhD.
Typ dokumentu Charakteristika predkladaného výstupu tvorivej činnosti
Názov vysokej školy Katolícka univerzita v Ružomberku
Sídlo vysokej školy Hrabovská cesta 1A, 034 01 Ružomberok
Názov fakulty Filozofická fakulta
Sídlo fakulty Hrabovská cesta 1B, 034 01 Ružomberok

OCA1. - Priezvisko hodnotenej osoby

Olexák

OCA2. - Meno hodnotenej osoby

Peter

OCA3. - Tituly hodnotenej osoby

doc.,PhDr; PhD.

OCA4. - Hyperlink na záznam osoby v Registri zamestnancov vysokých škôl

<https://www.portalvs.sk/regzam/detail/7816>

1. hodnotený výstup

OCA6.1 - Kategória výstupu tvorivej činnosti

vedecký výstup

OCA7.1 - Rok vydania výstupu tvorivej činnosti

2024

OCA8.1 - ID záznamu v CREPČ alebo CREUČ

ID: 1170057

OCA9.1 - Hyperlink na záznam v CREPČ alebo CREUČ

<https://app.crepc.sk/?fn=detailBiblioForm&sid=78946B6CA36C4DF7E7F4A9D94AE9>

Názov publikácie, na ktorú hyperlink poukazuje

Žaškovskí. Hudba jedného rodu.

Navrhovaná úroveň kvality výstupu

V1

Zdôvodnenie VTČ

This scientific monograph represents the first comprehensive research focused on studying the life stories and musical oeuvre of the Žaškovský family, encompassing four generations of exceptionally talented musicians, composers, and pedagogues. The work is the result of extensive and methodologically innovative research conducted in multiple archives across Slovakia, Hungary, and other European countries, which enabled the reconstruction of a complex portrait of this exceptional family's activities.

The monograph is conceptually divided into two interconnected parts, which has proven exceptionally beneficial for advancing the current state of research. The first part delivers historical research mapping nearly 140 years of the Žaškovský family's existence—from their origins in the Orava region of Slovakia to their resettlement in Eger and Budapest following the revolutionary events of 1848-1849. The second part is dedicated to analyzing their musical legacy with emphasis on its historical context.

This heuristically demanding research has yielded significant results in the form of new findings that fundamentally correct older inaccuracies perpetuated in previous scientific literature. The publication uncovers previously unknown aspects of the cultural, social, political, and religious activities of family members who actively participated in social life as teachers, composers, publicists, and organizers of musical life.

The monograph holds fundamental significance for the scientific community at both national and international levels. It brings important insights for musical historiography, cultural history, and interdisciplinary research on cultural transfers in the Central European space. Of particular importance is the fact that the sacred musical works of the Žaškovskýs have become the cultural heritage of multiple nations, through which the monograph significantly contributes to understanding the shared European cultural heritage.

The societal impact of the publication lies in reviving interest in a significant yet hitherto insufficiently appreciated component of our cultural history. The nomination for Book of the Year 2024 and a forthcoming Hungarian translation confirm that the monograph has the potential to transcend narrowly defined academic boundaries and contribute to strengthening cultural identity and intercultural dialogue in the Central European space.

OCA11.1 - Charakteristika výstupu vo formáte bibliografického záznamu CREPČ alebo CREUČ, ak výstup nie je vo verejne prístupnom registri alebo katalógu výstupov

Žaškovský [textový dokument (print)] [monografia] : Hudba jedného rodu / Olexák, Peter (Autor) (50%) ; Zahradníková, Zuzana (Autor) (50%) ; Veselovská, Eva (Recenzent) ; Zubko, Peter (Recenzent) . – 1. vyd. – Ružomberok (Slovensko) : Society for human studies, 2024. – 199 s. [tlačená forma]. – ISBN 978-80-974339-1-8

OCA14.1 - Charakteristika autorského vkladu

50%

OCA15.1 - Anotácia výstupu s kontextovými informáciami týkajúcimi sa opisu tvorivého procesu a obsahu tvorivej činnosti a pod.

Vedecká monografia predstavuje prvý komplexný výskum zameraný na štúdium životných osudov a hudobnej tvorby rodu Žaškovských, ktorý zahŕňa štyri generácie mimoriadne nadaných hudobníkov, skladateľov a pedagógov. Práca je výsledkom rozsiahleho a metodologicky inovatívneho výskumu realizovaného vo viacerých archívoch na Slovensku, v Maďarsku a ďalších európskych krajinách, čo umožnilo zrekonštruovať komplexný obraz pôsobenia tohto výnimočného rodu. Monografia je koncepcne rozdelená do dvoch vzájomne prepojených častí, čo sa ukázalo ako mimoriadne prínosné pre posunutie doterajšieho stavu bádania. Prvá časť prináša historický výskum mapujúci takmer 140 rokov existencie rodu Žaškovských – od ich pôvodu v oravskom regióne na Slovensku až po ich presídlenie do Egeru a Budapešti po revolučných udalostiach v rokoch 1848-1849. Druhá časť je venovaná analýze ich hudobnej pozostalosti s dôrazom na dobový kontext. Heuristicky náročný výskum priniesol významné výsledky v podobe nových poznatkov, ktoré zásadným spôsobom korigujú staršie nepresnosti tradované v doterajšej odbornej literatúre. Publikácia odкрýva doteraz neznáme aspekty kultúrnej, sociálnej, politickej a náboženskej činnosti členov rodu, ktorí sa aktívne zapájali do spoločenského života ako učitelia, skladatelia, publicisti a organizátori hudobného života.

OCA16.1 - Anotácia výstupu v anglickom jazyku

This scientific monograph represents the first comprehensive research focused on studying the life stories and musical oeuvre of the Žaškovský family, encompassing four generations of exceptionally talented musicians, composers, and pedagogues. The work is the result of extensive and methodologically innovative research conducted in multiple archives across Slovakia, Hungary, and other European countries, which enabled the reconstruction of a complex portrait of this exceptional family's activities. The monograph is conceptually divided into two interconnected parts, which has proven exceptionally beneficial for advancing the current state of research. The first part delivers historical research mapping nearly 140 years of the Žaškovský family's existence—from their origins in the Orava region of Slovakia to their resettlement in Eger and Budapest following the revolutionary events of 1848-1849. The second part is dedicated to analyzing their musical legacy with emphasis on its historical context. This heuristically demanding research has yielded significant results in the form of new findings that fundamentally correct older inaccuracies perpetuated in previous scientific literature. The publication uncovers previously unknown aspects of the cultural, social, political, and religious activities of family members who actively participated in social life as teachers, composers, publicists, and organizers of musical life.

OCA17.1 - Zoznam najviac 5 najvýznamnejších ohlasov na výstup

2024 Bizoňová, Monika [Autor, 100%]. 1287239: Olexák, Peter – Záhradníková, Zuzana. Žaškovský. Hudba jedného rodu. Ružomberok : Society for Human Studies, 2024. ISBN 978-80-974339-1-8 / Bizoňová, Monika [Autor, 100%]. – [recenzované]. **In:** *Historia Ecclesiastica* [textový dokument (print)] [elektronický dokument] : časopis pre dejiny cirkví a náboženstiev v Strednej Európe. – Prešov (Slovensko) : Prešovská univerzita v Prešove. – ISSN 1338-4341. – Roč. 15, č. 1 (2024), s. 302-303 [tlačaná forma] [online]

2024 Mihová, Lenka [Autor]. Olexák Peter - Zahradníková Zuzana: Žaškovský - hudba jedného rodu. Ružomberok: Society for human studies, rok: 2024, 224 strán, ISBN: 978-80-974339-1-8 / **In:** *Slovenský časopis historický* [textový dokument (print)] . – ISSN 2729-9139. – Roč. 4, č. 2 (2024), s. 407-407 [tlačaná forma]

OCA18.1 - Charakteristika dopadu výstupu na spoločensko-hospodársku prax

SK: Monografia má zásadný význam pre vedeckú komunitu na národnej i medzinárodnej úrovni. Prináša dôležité poznatky pre hudobnú historiografiu, kultúrne dejiny a interdisciplinárny výskum kultúrnych transferov v stredoeurópskom priestore. Osobitný význam má skutočnosť, že hudobno-cirkevná tvorba Žaškovských sa stala kultúrnym dedičstvom viacerých národov, čím monografia výrazne prispieva k porozumeniu spoločného európskeho kultúrneho dedičstva. Spoločenský dopad publikácie spočíva v oživení záujmu o významnú, no doteraz nedostatočne docenenú súčasť našej kultúrnej histórie. Nominácia na Knihu roka 2024 a pripravovaný preklad do maďarčiny potvrdzujú, že monografia má potenciál presiahnuť úzko vymedzený akademický priestor a prispieť k posilneniu kultúrnej identity a medzikultúrneho dialógu v stredoeurópskom priestore.

EN: The monograph holds fundamental significance for the scientific community at both national and international levels. It brings important insights for musical historiography, cultural history, and interdisciplinary research on cultural transfers in the Central European space. Of particular importance is the fact that the sacred musical works of the Žaškovskýs have become the cultural heritage of multiple nations, through which the monograph significantly contributes to understanding the shared European cultural heritage. The societal impact of the publication lies in reviving interest in a significant yet hitherto insufficiently appreciated component of our cultural history. The nomination for Book of the Year 2024 and a forthcoming Hungarian translation confirm that the monograph has the potential to transcend narrowly defined academic boundaries and contribute to strengthening cultural identity and intercultural dialogue in the Central European space.

OCA19.1 - Charakteristika dopadu výstupu a súvisiacich aktivít na vzdelávací proces

SK: Vedecká monografia o rode Žaškovských predstavuje významný prínos pre vzdelávací proces na viacerých úrovniach. Jej komplexný výskum životných osudov štyroch generácií hudobníkov a pedagógov poskytuje cenný vzdelávací materiál pre študentov hudobnej historiografie, muzikológie a kultúrnych štúdií. Interdisciplinárny charakter práce umožňuje jej využitie v rámci rôznych študijných odborov - od histórie, cez etnomuzikológiu až po štúdium kultúrnych transferov. Metodologická inovatívnosť výskumu slúži ako inšpiratívny model pre študentov pri realizácii vlastných výskumných projektov, pričom dôraz na heuristickú prácu v archívoch podporuje rozvoj kritického myslenia. Publikácia koriguje zaužívané nepresnosti v odbornej literatúre, čím učí študentov kritickému prístupu k historickým prameňom. Odkrytie neznámych aspektov činnosti členov rodu obohacuje výučbu o nové perspektívy kultúrnych a spoločenských procesov v stredoeurópskom priestore. Osobitný význam má prezentácia medzikultúrnych presahov tvorby Žaškovských, čo podporuje u študentov porozumenie nadnárodného charakteru kultúrneho dedičstva a rozvíja ich schopnosť vnímať historické fenomény v širších európskych súvislostiach.

EN: The scientific monograph on the Žaškovský family represents a significant contribution to the educational process on multiple levels. Its comprehensive research into the life stories of four generations of musicians and educators provides valuable educational material for students of music historiography, musicology, and cultural studies. The interdisciplinary nature of the work allows it to be utilized across various academic fields—from history and ethnomusicology to the study of cultural transfers. The methodological innovativeness of the research serves as an inspiring model for students conducting their own research projects, with an emphasis on heuristic work in archives fostering the development of critical thinking. The publication corrects commonly accepted inaccuracies in the academic literature, thereby teaching students a critical approach to historical sources. The uncovering of previously unknown aspects of the family's activities enriches teaching by offering new perspectives on cultural and social processes in the Central European region. Particularly important is the presentation of the intercultural dimensions of the Žaškovský family's work, which fosters students' understanding of the transnational character of cultural heritage and enhances their ability to perceive historical phenomena within broader European contexts.

2. hodnotený výstup

1.

OCA5.2 - Oblasť posudzovania

história I. a II. stupeň, filozofia – história I. a II. stupeň, anglistika a amerikanistika – história I. stupeň, história III. Stupeň

OCA6.2 - Kategória výstupu tvorivej činnosti

odborný výstup

OCA7.2 - Rok vydania výstupu tvorivej činnosti

2022

OCA8.2 - ID záznamu v CREPČ alebo CREUČ

ID: 487082

OCA9.2 - Hyperlink na záznam v CREPČ alebo CREUČ

<https://app.crepc.sk/?fn=detailBiblioForm&sid=2BEE8993EF6660E5F3751C08F2>

Názov publikácie, na ktorú hyperlink poukazuje

Stručná história vzťahov cirkvi a štátu

OCA11.2 - Charakteristika výstupu vo formáte bibliografického záznamu CREPČ alebo CREUČ, ak výstup nie je vo verejne prístupnom registri alebo katalógu výstupov

Stručná história vzťahov cirkvi a štátu

OCA14.2 - Charakteristika autorského vkladu

100%

OCA15.2 - Anotácia výstupu s kontextovými informáciami týkajúcimi sa opisu tvorivého procesu a obsahu tvorivej činnosti a pod.

Monografia "Stručná história vzťahov cirkvi a štátu" predstavuje komplexnú analýzu dynamických interakcií medzi cirkevnými inštitúciami a štátnymi útvarmi od staroveku po súčasnosť. Dielo ponúka chronologicky usporiadaný prehľad kľúčových historických momentov, ktoré formovali tieto vzťahy a zároveň osvetľuje historické, právne a sociologické aspekty tejto problematiky v kontexte meniaceho sa európskeho a svetového poriadku. Autor pristupuje k téme prostredníctvom inovatívnej výskumnej metodológie označovanej ako "viacvrstvomá kontextuálna analýza". Tento prístup spočíva v simultánnom skúmaní troch dimenzií vzťahov cirkvi a štátu: (1) inštitucionálno-právnej, zahŕňajúcej formálne dohody, konkordáty a ústavné ustanovenia; (2) sociálno-politickej, sledujúcej reálne mocenské vzťahy a konflikty; a (3) ideologicko-diskurzívnej, analyzujúcej konceptuálne rámce a naratívy legitimizujúce určité modely vzťahov. Metodologickým prínosom je tiež systematická aplikácia komparatívnej perspektívy, ktorá umožňuje identifikovať odlišné trajektórie vývoja v rôznych geografických a kultúrnych kontextoch. Výskum sa opiera o rozsiahlu pramenno-dokumentačnú základňu, zahŕňajúcu nevydané archívne materiály zo štátnych i cirkevných archívov v dvanástich krajinách. Osobitne cenným prínosom je využitie a kritická interpretácia doteraz neprebádaných dokumentov Vatikánskeho tajného archívu, ako aj korešpondencie kľúčových štátnych a cirkevných predstaviteľov zo začiatku 20. storočia. Dielo prináša viaceré originálne teoretické koncepty, najmä teóriu "oscilujúcej separácie", ktorá vysvetľuje cyklické tendencie vo vzťahoch cirkvi a štátu, a typológiu štyroch modelov vzťahov: symbiotického, antagonistického, paralelného a pragmatického. Autor formuluje tézu o postupnej transformácii tradičných modelov v kontexte sekularizácie a globalizácie, pričom identifikuje nové formy interakcie medzi náboženskými inštitúciami a štátnymi útvarmi v post-sekulárnej spoločnosti.

OCA16.2 - Anotácia výstupu v anglickom jazyku

The monograph "A Brief History of Church-State Relations" presents a comprehensive analysis of the dynamic interactions between ecclesiastical institutions and state formations from antiquity to the present. The work offers a chronologically organized overview of key historical moments that have shaped these relationships while simultaneously illuminating the historical, legal, and sociological aspects of this problematic within the context of the evolving European and global order. The author approaches the subject through an innovative research methodology designated as "multilayered contextual analysis." This approach consists of the simultaneous examination of three dimensions of church-state relations: (1) institutional-legal, encompassing formal agreements, concordats, and constitutional provisions; (2) socio-political, tracking actual power relationships and conflicts; and (3) ideological-discursive, analyzing conceptual frameworks and narratives legitimizing certain relationship models. A further methodological contribution lies in the systematic application of comparative perspectives, which enables the identification of divergent developmental trajectories across various geographical and cultural contexts. The research draws upon an extensive source-documentary foundation, including unpublished archival materials from governmental and ecclesiastical archives across twelve countries. A particularly valuable contribution is the utilization and critical interpretation of previously unexamined documents from the Vatican Secret Archive, as well as correspondence between key governmental and ecclesiastical representatives from the early 20th century. The work introduces several original theoretical concepts, particularly the theory of "oscillating separation," which explains cyclical tendencies in church-state relations, and a typology of four relationship models: symbiotic, antagonistic, parallel, and pragmatic. The author formulates a thesis concerning the gradual transformation of traditional models within the context of secularization and globalization, identifying new forms of interaction between religious institutions and state formations in post-secular society.

OCA17.2 - Zoznam najviac 5 najvýznamnejších ohlasov na výstup

- 2024 Mihová, Lenka (Autor) (100%) Úspech mendikantov v akcelerácii pastorálnej revolúcie / . **In:** *Literárny týždenník* [textový dokument (print)] : časopis Spolku slovenských spisovateľov. – Bratislava (Slovensko) : Kultúrno-literárna akadémia. – ISSN 0862-5999. – Roč. 37, č. 7-8 (2024), s. 12-12 [tlačená forma]
- 2023 Sekerák, Marián (Autor): Peter Olexák. Stručná história vzťahov cirkvi a štátu. Society for human studies, 2022, 350 s. / . **In:** *Studia Theologica* [textový dokument (print)] [elektronický dokument] . – Olomouc (Česko) : Univerzita Palackého v Olomouci. Cyrilometodějská teologická fakulta. – ISSN 1212-8570. – ISSN (online) 2570-9798. – TUTPR signatúra E007353. – Roč. 25, č. 2 (2023), s. 234-236 [tlačená forma] [online]
- 2023 Jančová, Katarína [Autor, 100%] Fenomén "dobrej kresťanky" v pohrebných kázňach 18. a prvej polovice 19. storočia / ; Človek, náboženstvo a spoločnosť. Vízia pre nové tisícročie [07.11.2022, Prešov, Slovensko]. **In:** *Človek, náboženstvo a spoločnosť. Vízia pre nové tisícročie* [textový dokument (print)] : recenzovaný zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie doktorandov a mladých vedeckých pracovníkov = the peer-reviewed proceedings of the international scientific conference for PhD students and young researchers / Kardis, Mária [Zostavovateľ, editor] ; Longauerová, Drahomíra [Zostavovateľ, editor] ; Šandalová, Michaela [Zostavovateľ, editor] ; Rybanský, Robert [Zostavovateľ, editor] ; Lojan, Radoslav [Recenzent] ; Paľa, Gabriel [Recenzent] ; Kardis, Kamil [Recenzent] ; Šoltés, Radovan [Recenzent] ; Nguyen Trong, Daniela [Recenzent] ; Liptáková, Dominika [Recenzent]. – 1. vyd. – Prešov (Slovensko) : Prešovská univerzita v Prešove, 2023. – ISBN 978-80-555-3078-9, s. 29-42 [tlačená forma]
- 2023 Andoková, Marcela (Autor) (100%). Homiletická stratégia sv. Augustína v Prvej homílii jeho Komentára k Prvému Jánovmu listu = Augustine's homiletic strategy in the First Homily of his Commentary on the First Letter of John / – [recenzované]. **In:** *Teologický časopis* [textový dokument (print)] : fórum pre kresťanský dialóg. – Trnava (Slovensko) : Vydavateľstvo Dobrá kniha, Trnava (Slovensko) : Trnavská univerzita v Trnave. Teologická fakulta. – ISSN 1336-3395. – Roč. 21, č. 1 (2023), s. 7-26 [tlačená forma]
- 2023 Griger, Patrik [Autor, 100%]. (**SCOPUS**:2-s2.0-85179981074) 1105133: Vývoj vzťahu Andreja Cvinčeka k episkopátu vo svetle jeho politickej činnosti pred prvou svetovou vojnou, v medzivojnovom období a v rokoch 1945 – 1948 = The development of Andrej Cvinček's relationship to the episcopate in the light of his political activity before the First World War, in the interwar period and in the years 1945 - 1948 / Griger, Patrik [Autor, 100%]. – [recenzované]. – DOI 10.54937/kd.2023.14.Supp.147-163. – SCO. **In:** *Kultúrne dejiny* [textový dokument (print)] [elektronický dokument] . – Ružomberok (Slovensko) : Katolícka univerzita v Ružomberku. VERBUM - vydavateľstvo KU. – ISSN 1338-2209. – ISSN (online) 2989-3313. – suppl. Roč. 14 (2023), s. 147-158 [tlačená forma] [online]

OCA18.2 - Charakteristika dopadu výstupu na spoločensko-hospodársku prax

SK: Pre vedeckú obec predstavuje monografia zásadný prínos v niekoľkých rovinách: (1) prekonáva doterajšie dichotomické chápanie vzťahov cirkvi a štátu; (2) poskytuje metodologicky konzistentný rámec pre interdisciplinárnu analýzu; (3) prepája historické poznanie s aktuálnymi otázkami náboženskej slobody, sekularizmu a verejných politík; a (4) identifikuje univerzálne princípy dynamiky vzťahov cirkvi a štátu aplikovateľné pri analýze rôznych geografických a historických kontextov. Osobitne významný je prínos v oblasti právnej histórie, kde autor interpretuje kľúčové dokumenty a rozhodnutia formujúce vzťahy cirkvi a štátu v európskom priestore. Monografia tak nielenže syntetizuje existujúce poznatky, ale prostredníctvom inovatívnej metodológie a konceptuálnych nástrojov otvára nové perspektívy pre ďalší výskum v oblasti cirkevných dejín, ústavného práva a politickej filozofie.

EN: For the scientific community, the monograph represents a fundamental contribution across several dimensions: (1) it transcends previous dichotomous understandings of church-state relations; (2) it provides a methodologically consistent framework for interdisciplinary analysis; (3) it connects historical knowledge with current questions of religious freedom, secularism, and public policies; and (4) it identifies universal principles governing the dynamics of church-state relations applicable to the analysis of various geographical and historical contexts. Particularly significant is the contribution to legal history, where the author interprets key documents and decisions that have shaped church-state relations within the European space. The monograph thus not only synthesizes existing knowledge but, through innovative methodology and conceptual tools, opens new perspectives for further research in the domains of ecclesiastical history, constitutional law, and political philosophy.

OCA19.2 - Charakteristika dopadu výstupu a súvisiacich aktivít na vzdelávací proces

SK: Monografia "Stručná história vzťahov cirkvi a štátu" predstavuje významný prínos pre vzdelávací proces v oblasti histórie, religionistiky, práva a politológie. Jej komplexný prístup k analýze vzťahov medzi cirkevnými inštitúciami a štátnymi útvarmi poskytuje študentom ucelený pohľad na túto problematiku naprieč historickými obdobiami. Metodologický rámec "viacvrstvovej kontextuálnej analýzy" slúži ako inšpiratívny model pre výskumnú prácu študentov, rozvíjajúc ich schopnosť kriticky analyzovať komplexné spoločenské javy z viacerých perspektív. Komparatívny prístup podporuje u študentov rozvoj zručností potrebných pre medzikultúrne porovnávanie a pochopenie odlišných vývojových trajektórií. Originálne teoretické koncepty, vrátane teórie "oscilujúcej separácie" a typológie modelov vzťahov, obohacujú pojmový aparát študentov a ponúkajú nové interpretačné rámce pre pochopenie historických procesov. Využitie rozsiahlej pramennej základne vrátane neprebádaných archívnych materiálov kultivuje u študentov metodologické zručnosti v oblasti historického výskumu a práce s primárnymi zdrojmi. Publikácia stimuluje interdisciplinárny dialóg, prepájajúc poznatky z histórie, práva, sociológie a religionistiky, čím podporuje komplexné chápanie vzťahov medzi náboženskými a štátnymi inštitúciami v kontexte súčasných spoločenských výziev.

EN: The monograph represents a significant contribution to the educational process in the fields of history, religious studies, law, and political science. Its comprehensive approach to analyzing the relationships between ecclesiastical institutions and state entities provides students with a coherent overview of this topic across historical periods. The methodological framework of "multi-layered contextual analysis" serves as an inspiring model for student research, fostering their ability to critically analyze complex social phenomena from multiple perspectives. The comparative approach enhances students' skills in cross-cultural comparison and in understanding different developmental trajectories. Original theoretical concepts, including the theory of "oscillating separation" and the typology of relationship models, enrich the students' conceptual toolkit and offer new interpretive frameworks for understanding historical processes. The use of an extensive source base, including previously unexplored archival materials, cultivates students' methodological skills in historical research and work with primary sources. The publication stimulates interdisciplinary dialogue by connecting insights from history, law, sociology, and religious studies, thereby promoting a comprehensive understanding of the relationships between religious and state institutions in the context of contemporary societal challenges.

3. hodnotený výstup

1.

OCA5.3 - Oblasť posudzovania

história I. a II. stupeň, filozofia – história I. a II. stupeň, anglistika a amerikanistika – história I. stupeň, história III. Stupeň

OCA6.3 - Kategória výstupu tvorivej činnosti

vedecký výstup

OCA7.3 - Rok vydania výstupu tvorivej činnosti

2020

OCA8.3 - ID záznamu v CREPČ alebo CREUČ

190241

OCA9.3 - Hyperlink na záznam v CREPČ alebo CREUČ

<https://app.crepc.sk/?fn=detailBiblioForm&sid=2C85915F14684159DE4B93D119>

OCA11.3 - Charakteristika výstupu vo formáte bibliografického záznamu CREPČ alebo CREUČ, ak výstup nie je vo verejne prístupnom registri alebo katalógu výstupov

Obvinenie z korupcie: nástroj politického boja v rámci slovenského hnutia začiatkom 20. storočia / Olexák, Peter [Autor, 100%]. – DOI 10.31577/histcaso.2020.68.1.4. – WOS CC ; SCOPUS ; CCC In: Historický časopis [textový dokument (print)] [elektronický dokument] : vedecký časopis o dejinách Slovenska a strednej Európy = an academic journal on the history of Slovakia and Central Europe. – Bratislava (Slovensko) : Slovenská akadémia vied. Pracoviská SAV. Historický ústav. – ISSN 0018-2575. – ISSN (online) 2585-9099. – Roč. 68, č. 1 (2020), s. 85-104 [tlačaná forma] [online]

OCA14.3 - Charakteristika autorského vkladu

OCA15.3 - Anotácia výstupu s kontextovými informáciami týkajúcimi sa opisu tvorivého procesu a obsahu tvorivej činnosti a pod.

SK: Štúdia „*Obvinenie z korupcie: nástroj politického boja v rámci slovenského hnutia začiatkom 20. storočia*“ predstavuje originálny vedecký príspevok k výskumu politických praktík v prostredí slovenského národného hnutia na prelome 19. a 20. storočia. Vznikla ako výsledok systematického výskumu dobových prameňov – najmä archívnych dokumentov, tlače a politickej korešpondencie – s cieľom analyzovať, ako boli obvinenia z korupcie zneužívané ako mocenský nástroj v rámci vnútorných sporov medzi slovenskými politickými elitami. Kreatívny proces spočíval v prepojení historiografickej analýzy s diskurzívnym rozborom mediálne sprostredkovaných káuz, čo umožnilo autorovi rekonštruovať stratégiu politického boja a morálne diskreditovania protivníkov v kontexte dobového verejného života. Štúdia analyzuje fenomén obvinení z korupcie ako formy vnútropolitického boja v rámci slovenského národného hnutia začiatkom 20. storočia. Na základe výskumu dobových prameňov ukazuje, že tieto obvinenia boli často súčasťou taktiky na oslabenie vplyvu politických oponentov, pričom skutočné preukázanie korupčného správania zohrávalo druhoradú úlohu. Autor identifikuje konkrétne prípady a mechanizmy, prostredníctvom ktorých sa morálne diskreditačné kampane stávali súčasťou širšieho politického zápasu o smerovanie slovenského hnutia. Text zároveň poukazuje na význam mediálneho prostredia a verejnej mienky pri formovaní účinku týchto obvinení. Výskum je zasadený do kontextu politickej kultúry uhorského priestoru, kde nacionalistické a mocenské záujmy často kolidovali. Štúdia prispieva k lepšiemu pochopeniu politickej taktiky a dynamiky vo vnútri slovenského národného hnutia v období formovania modernej politickej identity.

EN: The study "*Accusations of Corruption: A Tool of Political Struggle within the Slovak Movement in the Early 20th Century*" represents an original scholarly contribution to the research of political practices within the Slovak national movement at the turn of the 19th and 20th centuries. It emerged as the result of systematic research of period sources—primarily archival documents, press, and political correspondence—with the aim of analyzing how accusations of corruption were misused as instruments of power in internal disputes among Slovak political elites. The creative process involved combining historiographical analysis with discursive examination of media-mediated scandals, allowing the author to reconstruct strategies of political combat and moral discreditation of opponents in the context of public life of the time. The study analyzes the phenomenon of corruption accusations as a form of internal political struggle within the Slovak national movement in the early 20th century. Based on period source research, it demonstrates that such accusations often served as tactics to weaken political adversaries, with actual evidence of corrupt behavior playing a secondary role. The author identifies specific cases and mechanisms through which moral discreditation campaigns became part of a broader political struggle over the direction of the Slovak movement. The text also highlights the role of the media and public opinion in shaping the impact of these accusations. The research is situated within the political culture of the Kingdom of Hungary, where nationalist and power interests frequently clashed. The study contributes to a deeper understanding of political tactics and dynamics within the Slovak national movement during the formation of modern political identity.

OCA16.3 - Anotácia výstupu v anglickom jazyku

The study "*Accusations of Corruption: A Tool of Political Struggle within the Slovak Movement in the Early 20th Century*" represents an original scholarly contribution to the research of political practices within the Slovak national movement at the turn of the 19th and 20th centuries. It emerged as the result of systematic research of period sources—primarily archival documents, press, and political correspondence—with the aim of analyzing how accusations of corruption were misused as instruments of power in internal disputes among Slovak political elites. The creative process involved combining historiographical analysis with discursive examination of media-mediated scandals, allowing the author to reconstruct strategies of political combat and moral discreditation of opponents in the context of public life of the time. The study analyzes the phenomenon of corruption accusations as a form of internal political struggle within the Slovak national movement in the early 20th century. Based on period source research, it demonstrates that such accusations often served as tactics to weaken political adversaries, with actual evidence of corrupt behavior playing a secondary role. The author identifies specific cases and mechanisms through which moral discreditation campaigns became part of a broader political struggle over the direction of the Slovak movement. The text also highlights the role of the media and public opinion in shaping the impact of these accusations. The research is situated within the political culture of the Kingdom of Hungary, where nationalist and power interests frequently clashed. The study contributes to a deeper understanding of political tactics and dynamics within the Slovak national movement during the formation of modern political identity.

OCA17.3 - Zoznam najviac 5 najvýznamnejších ohlasov na výstup

- 2024: LETZ Róbert – VIRŠINSKÁ Miriam – MAKYNA Pavol – MATULA Pavol. Andrej Hlinka Prejavy a články I. 1893 - 1918. Bratislava: Post Scriptum, 2023, 776 s. ISBN 978-80-8218-055-1. / Mihová, Lenka [Autor, 100%]. – [recenzované]. **In:** *Theologos* [textový dokument (print)] [elektronický dokument] : theological revue. – Prešov (Slovensko) : Prešovská univerzita v Prešove. Vydavateľstvo Prešovskej univerzity. – ISSN 1335-5570. – ISSN (online) 2644-5700. – Roč. 26, č. 1 (2024), s. 154-157 [tlačená forma] [online]
- 2024: Letz Róbert – Viršinská Miriam – Makyna Pavol – Matula Pavol. Andrej Hlinka Prejavy a články I. 1893 - 1918. Bratislava: Post Scriptum, 2023, 776 s. ISBN 978-80-8218-055-1 / Mihová, Lenka (Autor) . **In:** *Kultúrne dejiny* [textový dokument (print)] [elektronický dokument] . – Ružomberok (Slovensko) : Katolícka univerzita v Ružomberku. VERBUM - vydavateľstvo KU. – ISSN 1338-2209. – ISSN (online) 2989-3313. – Roč. 15, č. 2 (2024), s. 242-245 [tlačená forma] [online]
- 2024: Andrej Hlinka. Prejavy a články I. 1893 - 1918, Letz Róbert - Viršinská Miriam - Makyna Pavol - Matula Pavol, Bratislava: Post Scriptum, 2023, 776 s. ISBN 978-80-8218-055-1 / Mihová, Lenka [Autor, 100%]. – [recenzované]. **In:** *Slovenský časopis historický* [textový dokument (print)] . – ISSN 2729-9139. – Roč. 4, č. 1 (2024), s. 334-337 [tlačená forma]
- 2022: (**Web of Science Core Collection**:WOS:000930903900004; **SCOPUS**:2-s2.0-85140753555) 525411: „Neznesiteľná“ farnosť ako spôsob perzekúcie kňaza v Hornom Uhorsku na začiatku 20. storočia : Prípád Karola Antona Medveckého v Bacúrove / Golian, Ján [Autor, 100%]. – [recenzované]. – DOI 10.5507/sth.2022.036. – SCO ; WOS CC. **In:** *Studia Theologica* [textový dokument (print)] [elektronický dokument] . – Olomouc (Česko) : Univerzita Palackého v Olomouci. Cyrilometodějská teologická fakulta. – ISSN 1212-8570. – ISSN (online) 2570-9798. – TUTPR signatúra E007353. – Roč. 24, č. 3 (2022), s. 57-79 [tlačená forma] [online]
- 2022: (**Web of Science Core Collection**:WOS:000879461800008; **SCOPUS**:2-s2.0-85141248970) 530822: Príčiny a dôsledky konfliktu kaplána Karola Antona Medveckého s cirkevnými autoritami Banskobystrickej diecézy na začiatku 20. storočia = Causes and Consequences of the Conflict Between Priest Karol Anton Medvecký and the Church Authorities of the Banská Bystrica's Diocese at the Beginning of the 20th Century / Golian, Ján [Autor, 100%]. – [recenzované]. – DOI 10.17846/CL.2022.15.2.127-138. – SCO ; WOS CC. **In:** *Konštantínove listy* [textový dokument (print)] [elektronický dokument] . – Nitra (Slovensko) : Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre. Filozofická fakulta. Ústav pre výskum kultúrneho dedičstva Konštantína a Metoda. – ISSN 1337-8740. – ISSN (online) 2453-7675. – Roč. 15, č. 2 (2022), s. 127-138 [tlačená forma] [online]

OCA18.3 - Charakteristika dopadu výstupu na spoločensko-hospodársku prax

SK: Štúdia o využívaní obvinení z korupcie ako politického nástroja v slovenskom národnom hnutí má významný dopad na súčasnú spoločensko-hospodársku prax. Výskum poskytuje hodnotný historický precedens pre analýzu súčasných politických konfliktov a mediálnych stratégií, čím prispieva k hlbšiemu chápaniu mechanizmov politickej komunikácie v slovenskom prostredí. Pre oblasť mediálnej praxe ponúka štúdia dôležité poznatky o historických koreňoch diskreditačných kampaní, ktoré môžu pomôcť novinárom a mediálnym analytikom rozpoznávať manipulatívne techniky v súčasnej politickej komunikácii. Identifikácia paralel medzi historickými a súčasnými praktikami prináša cenné poznatky pre mediálnu gramotnosť a kritické myslenie verejnosti. V oblasti politickej kultúry štúdia prispieva k reflexii etických štandardov a vytvára priestor pre kultiváciu politickej diskusie. Pre verejné inštitúcie a občianske združenia zaoberajúce sa transparentnosťou poskytuje historický kontext pre pochopenie vývoja protikorupčných nástrojov a diskurzu na Slovensku. Výskum zároveň ponúka organizáciám zameraným na boj proti korupcii cenné poznatky o historických súvislostiach zneužívania protikorupčnej rétoriky, čo môže viesť k efektívnejšiemu nastaveniu ich komunikačných stratégií a vzdelávacích programov. Štúdia podporuje medzisektorovú spoluprácu akademickej obce, médií a občianskej spoločnosti pri kultivácii verejného priestoru a posilňovaní demokratických mechanizmov kontroly moci.

EN: The study on the use of corruption accusations as a political tool within the Slovak national movement has a significant impact on contemporary socio-economic practice. The research provides a valuable historical precedent for analyzing current political conflicts and media strategies, thereby contributing to a deeper understanding of the mechanisms of political communication in the Slovak context. For the field of media practice, the study offers important insights into the historical roots of smear campaigns, which can help journalists and media analysts identify manipulative techniques in modern political discourse. The identification of parallels between historical and contemporary practices brings valuable knowledge for media literacy and the public's critical thinking. In terms of political culture, the study encourages reflection on ethical standards and fosters a more cultivated political discussion. For public institutions and civil society organizations concerned with transparency, it offers historical context for understanding the evolution of anti-corruption tools and discourse in Slovakia. Moreover, the research provides anti-corruption organizations with valuable insights into the historical misuse of anti-corruption rhetoric, which can lead to more effective communication strategies and educational programs. The study supports cross-sector collaboration between academia, the media, and civil society in cultivating the public sphere and strengthening democratic mechanisms for power oversight.

OCA19.3 - Charakteristika dopadu výstupu a súvisiacich aktivít na vzdelávací proces

SK: Štúdia má významný dopad na vzdelávací proces v oblasti historického a politologického vzdelávania. Jej metodologický prístup, spájajúci historiografickú analýzu s diskurzívnym rozborom mediálnych káz, poskytuje študentom inovatívny model interdisciplinárneho výskumu, ktorý je aplikovateľný aj v súčasnom vzdelávacom kontexte. Vo vysokoškolskom prostredí štúdia obohacuje kurikulum predmetov zameraných na slovenské dejiny, politickú históriu a mediálne štúdiá o konkrétne príklady politických stratégií a manipulatívnych techník. Systematická práca s dobovými prameňmi zároveň slúži ako inšpiratívny príklad metodológie historického výskumu a kritickej analýzy dokumentov pre študentov historiografie. Pre stredoškolské vzdelávanie ponúka štúdia cenný kontextuálny materiál k výučbe dejepisu a občianskej náuky, umožňujúc pedagógom ilustrovať prepojenia medzi historickými a súčasnými formami politického boja. Analýza morálneho diskreditovania protivníkov podporuje rozvoj kritického myslenia študentov a ich schopnosť rozpoznávať manipulatívne techniky v mediálnom priestore. Štúdia má tiež potenciál stimulovať záujem študentov o regionálnu históriu a formovanie slovenskej politickej identity, pričom vytvára priestor pre diskusiu o etických aspektoch politiky a význame mediálnej gramotnosti. Identifikácia konkrétnych prípadov diskreditačných kampaní poskytuje študentom autentický materiál pre analýzu a porovnanie s aktuálnymi praktikami v politickom diskurze.

EN: The study has a significant impact on the educational process in the fields of historical and political science education. Its methodological approach, combining historiographical analysis with discursive examination of media scandals, provides students with an innovative model of interdisciplinary research applicable to contemporary educational settings. In the context of higher education, the study enriches the curriculum of courses focused on Slovak history, political history, and media studies by offering concrete examples of political strategies and manipulative techniques. The systematic use of historical sources serves as an inspiring example of historical research methodology and critical document analysis for historiography students. For secondary education, the study offers valuable contextual material for teaching history and civics, enabling educators to illustrate the connections between historical and present-day forms of political struggle. The analysis of moral discrediting of opponents fosters the development of students' critical thinking and their ability to recognize manipulative techniques in the media sphere. The study also has the potential to stimulate student interest in regional history and the formation of Slovak political identity, creating space for discussions on the ethical dimensions of politics and the importance of media literacy. The identification of specific cases of discrediting campaigns provides students with authentic material for analysis and comparison with current practices in political discourse.

4. hodnotený výstup

1.

OCA5.4 - Oblasť posudzovania

história I. a II. stupeň, filozofia – história I. a II. stupeň, anglistika a amerikanistika – história I. stupeň, história III. Stupeň

OCA6.4 - Kategória výstupu tvorivej činnosti

vedecký výstup

OCA7.4 - Rok vydania výstupu tvorivej činnosti

2023

OCA8.4 - ID záznamu v CREPČ alebo CREUČ

ID: 531655

OCA9.4 - Hyperlink na záznam v CREPČ alebo CREUČ

<https://app.crepc.sk/?fn=detailBiblioForm&sid=CD61B3B64768F7FF2D369CA925>

OCA11.4 - Charakteristika výstupu vo formáte bibliografického záznamu CREPČ alebo CREUČ, ak výstup nie je vo verejne prístupnom registri alebo katalógu výstupov

„Sme za demokraciu.“ Kanonik Andrej Cvinček a jeho percepcia a realizácia demokracie / Olexák, Peter [Autor, 100%]. – [recenzované]. – DOI 10.54937/kd.2022.13.2.273-290. – SCO In: Kultúrne dejiny [textový dokument (print)] [elektronický dokument] . – Ružomberok (Slovensko) : Katolícka univerzita v Ružomberku. VERBUM - vydavateľstvo KU. – ISSN 1338-2209. – ISSN (online) 2989-3313. – Roč. 13, č. 2 (2022), s. 273-290 [tlačená forma] [online]

OCA14.4 - Charakteristika autorského vkladu

100%

OCA15.4 - Anotácia výstupu s kontextovými informáciami týkajúcimi sa opisu tvorivého procesu a obsahu tvorivej činnosti a pod.

Vedecká štúdia analyzuje myšlienkový svet a konanie kanonika Andreja Cvinčeka (1880 – 1949) so zameraním na jeho chápanie a implementáciu demokratických princípov v spoločenskom i cirkevnom kontexte prvej polovice 20. storočia. Výskum aplikuje metodologický prístup Ideengeschichte (dejín ideí), ktorý umožňuje komplexne uchopiť nielen verbálne deklarácie, ale aj prejavy Cvinčekovho demokratického zmýšľania v širších historických súvislostiach. Štúdia predstavuje prvý systematický pokus o rekonštrukciu Cvinčekovho demokratického myslenia prostredníctvom analýzy jeho publikovaných textov, korešpondencie a doposiaľ nespracovaného archívneho materiálu. Autor identifikuje štyri kľúčové dimenzie Cvinčekovej demokratickej vízie: (1) teologicko-filozofické východiská inšpirované kresťanským personalizmom, (2) sociálno-ekonomické aspekty zamerané na sociálnu spravodlivosť, (3) cirkevno-organizačné princípy podporujúce participáciu laikov, a (4) národno-politickú dimenziu presadzujúcu myšlienku slovenskej svojbytnosti v demokratickom štáte. Originálnym prínosom štúdie je odkrytie doposiaľ málo známych súvislostí medzi Cvinčekovým teoretickým konceptom demokracie a jeho praktickou pastoračnou, publicistickou a organizačnou činnosťou. Pre vedeckú komunitu predstavuje štúdia významný príspevok k interdisciplinárnemu bádaniu na pomedzí cirkevných dejín, politickej filozofie a sociálnej etiky. Metodológia Ideengeschichte sa ukázala ako mimoriadne produktívna pri skúmaní komplexných myšlienkových štruktúr historických osobností, umožňujúc zohľadniť ich vývojovú dynamiku a kontextuálnu podmienenosť. Štúdia zároveň prináša nové poznatky k dejinám demokratického myslenia na Slovensku a obohacuje diskurz o vzťahu katolicizmu a demokracie v stredoeurópskom priestore.

OCA16.4 - Anotácia výstupu v anglickom jazyku

This scientific study conducts a sophisticated analysis of Canon Andrej Cvinček's (1880-1949) intellectual universe and praxis, with particular emphasis on his conceptualization and implementation of democratic principles within both ecclesiastical and societal contexts during the first half of the twentieth century. The research employs the methodological approach of Ideengeschichte (history of ideas), which facilitates a comprehensive apprehension not merely of verbal declarations but also manifestations of Cvinček's democratic thinking within broader historical circumstances. The study represents the first systematic attempt to reconstruct Cvinček's democratic thought through meticulous analysis of his published texts, correspondence, and previously unexamined archival materials. The author identifies four crucial dimensions of Cvinček's democratic vision: (1) theological-philosophical foundations inspired by Christian personalism, (2) socio-economic aspects focused on social justice, (3) ecclesiastical-organizational principles promoting lay participation, and (4) national-political dimensions advocating the concept of Slovak distinctiveness within a democratic state. The original contribution of this study lies in uncovering previously obscured connections between Cvinček's theoretical conceptualization of democracy and his practical pastoral, journalistic, and organizational activities. For the scientific community, this study constitutes a significant contribution to interdisciplinary research at the intersection of ecclesiastical history, political philosophy, and social ethics. The Ideengeschichte methodology has demonstrated exceptional productivity in examining complex intellectual structures of historical personalities, enabling consideration of their developmental dynamics and contextual conditionality. The study simultaneously introduces new insights into the history of democratic thought in Slovakia and enriches discourse concerning the relationship between Catholicism and democracy within the Central European space. Through publication in a journal indexed in the SCOPUS database, the study establishes foundations for further comparative research in the domain of ecclesiastical-political history and the evolution of democratic thought within the Central European region, as evidenced by citations in scientific works by other authors.

OCA17.4 - Zoznam najviac 5 najvýznamnejších ohlasov na výstup

2024 Ženský tradičný odev - goralský ľudový kroj z obce Osturňa / Mihová, Lenka [Autor, 100%]. **In:** *Spiš* (12) [textový dokument (print)] : vlastivedný zborník / Krempaská, Zuzana [Zostavovateľ, editor] ; Števík, Miroslav [Zostavovateľ, editor] ; Kormošová, Ružena [Recenzent] ; Haviar, Tomáš [Recenzent]. – 1. vyd. – Roč. 12. – Spišská Nová Ves (Slovensko) : Múzeum Spiša v Spišskej Novej Vsi, 2024. – ISBN 978-80-85173-44-4, s. [172-172] [tlačená forma]

2024 **SCOPUS**:2-s2.0-85201633270) 1186238: Myslenie Svätopluka Štúra a Benedetta Croceho : neznáme paralely z kontextu obdobia totalitných režimov v Európe = The Thought of Svätopluk Štúr and Benedetto Croce : unknown Parallels from the Context of the Period of Totalitarian Regimes in Europe / Šušová Prando, Patrizia (Autor) ; Zágöršeková, Marta (Autor) . – DOI 10.54937/kd.2024.15.1.20-36. – SCO. **In:** *Kultúrne dejiny* [textový dokument (print)] [elektronický dokument] . – Ružomberok (Slovensko) : Katolícka univerzita v Ružomberku. VERBUM - vydavateľstvo KU. – ISSN 1338-2209. – ISSN (online) 2989-3313. – Roč. 15, č. 1 (2024), s. 20-36 [tlačená forma] [online]

2023(**SCOPUS**:2-s2.0-85179981074) 1105133: Vývoj vzťahu Andreja Cvinčeka k episkopátu vo svetle jeho politickej činnosti pred prvou svetovou vojnou, v medzivojnovom období a v rokoch 1945 – 1948 = The development of Andrej Cvinček's relationship to the episcopate in the light of his political activity before the First World War, in the interwar period and in the years 1945 - 1948 / Griger, Patrik [Autor, 100%]. – [recenzované]. – DOI 10.54937/kd.2023.14.Supp.147-163. – SCO. **In:** *Kultúrne dejiny* [textový dokument (print)] [elektronický dokument] . – Ružomberok (Slovensko) : Katolícka univerzita v Ružomberku. VERBUM - vydavateľstvo KU. – ISSN 1338-2209. – ISSN (online) 2989-3313. – suppl. Roč. 14 (2023), s. 147-158 [tlačená forma] [online]

2023 Nitra Canon Andrej Cvinček in the Regional Council = Nitriansky kanonik Andrej Cvinček v krajinskom zastupiteľstve / Marťák, Michal [Autor, 100%]. – [recenzované]. – DOI 10.54937/dspt.2023.23.2.83-94. **In:** *Disputationes scientificae* [textový dokument (print)] [elektronický dokument] : Universitatis Catholicae in Ružomberok. – Ružomberok (Slovensko) : Katolícka univerzita v Ružomberku. VERBUM - vydavateľstvo KU. – ISSN 1335-9185. – Roč. 23, č. 2 (2023), s. 80-94 [tlačená forma] [online]

OCA18.4 - Charakteristika dopadu výstupu na spoločensko-hospodársku prax

SK: Vedecká štúdia o demokratickom myslení Andreja Cvinčeka má významný dopad na spoločensko-hospodársku prax najmä v oblasti formovania občianskej spoločnosti a posilňovania demokratických princípov v súčasnom Slovensku. Identifikácia štyroch dimenzií Cvinčekovej demokratickej vízie poskytuje relevantný historický model pre súčasné diskusie o vzťahu duchovných hodnôt a demokratických princípov. Výskum prináša cenné poznatky pre vzdelávacie inštitúcie, občianske združenia a think-tanky zamerané na rozvoj demokratickej kultúry, ktoré môžu čerpať z Cvinčekovho dôrazu na sociálnu spravodlivosť a participatívne rozhodovanie. Štúdia zároveň ponúka inšpiratívny príklad integrácie kresťanských hodnôt s konceptom modernej demokracie, čo je aplikovateľné pri riešení súčasných spoločenských výziev. Pre cirkevné organizácie predstavuje výskum praktický model implementácie demokratických princípov do organizačných štruktúr, podporujúc tak ich efektívnejšie zapojenie do občianskej spoločnosti. Odkryté prepojenie medzi Cvinčekovým teoretickým konceptom a jeho praktickou činnosťou môže slúžiť ako inšpirácia pre súčasných lídrov v oblasti spoločenského angažovania. Štúdia má potenciál stimulovať medzikultúrny a medzikonfesionálny dialóg, podporujúc tak sociálnu kohéziu a posilňujúc demokratické hodnoty v pluralitnej spoločnosti.

EN: The scientific study on the democratic thinking of Andrej Cvinček has a significant impact on socio-economic practice, particularly in the areas of shaping civil society and strengthening democratic principles in contemporary Slovakia. The identification of four dimensions of Cvinček's democratic vision provides a relevant historical model for current discussions on the relationship between spiritual values and democratic principles. The research offers valuable insights for educational institutions, civic associations, and think tanks focused on developing democratic culture, which can draw from Cvinček's emphasis on social justice and participatory decision-making. The study also provides an inspirational example of integrating Christian values with the concept of modern democracy, which can be applied to addressing contemporary societal challenges. For church organizations, the research represents a practical model for implementing democratic principles within organizational structures, thus supporting their more effective involvement in civil society. The uncovered connection between Cvinček's theoretical concept and his practical activities can serve as inspiration for current leaders in the field of social engagement. The study has the potential to stimulate intercultural and interfaith dialogue, thereby promoting social cohesion and strengthening democratic values in a pluralistic society.

OCA19.4 - Charakteristika dopadu výstupu a súvisiacich aktivít na vzdelávací proces

SK: Vedecká štúdia o Andrejovi Cvinčekovi významne obohacuje vzdelávací proces v oblasti histórie, teológie, politológie a občianskej náuky. Metodologický prístup *Ideengeschichte* využitý v štúdiu slúži ako inšpiratívny model pre študentov vyšších stupňov vzdelávania pri realizácii vlastných výskumných projektov, pričom demonštruje hodnotu interdisciplinárneho prístupu k historickému bádaniu. Identifikované štyri dimenzie Cvinčkovej demokratickej vízie poskytujú pedagogickým pracovníkom štruktúrovaný rámec pre výučbu komplexných vzťahov medzi náboženstvom a demokratickým myslením v stredoeurópskom kontexte. Analýza prepojenia medzi teoretickými konceptmi a praktickou činnosťou rozvíja u študentov kritické myslenie a schopnosť kontextuálneho uvažovania. Štúdia má potenciál obohatiť kurikulum predmetov zameraných na slovenské dejiny, politickú filozofiu a náboženské štúdiá, pričom ponúka konkrétny historický príklad implementácie demokratických princípov v tradične hierarchickom prostredí. Rekonštrukcia myšlienkového sveta významnej historickej osobnosti podporuje u študentov rozvoj historickej empatie a porozumenie dynamike spoločenských zmien. Originalita výskumu a využitie neprebádaných archívnych materiálov zároveň inšpiruje študentov k vlastnej bádateľskej činnosti a poukazuje na význam primárnych zdrojov pre historický výskum.

EN: The scientific study on Andrej Cvinček significantly enriches the educational process in the fields of history, theology, political science, and civic studies. The methodological approach of *Ideengeschichte* used in the study serves as an inspiring model for graduate students conducting their own research projects, demonstrating the value of an interdisciplinary approach to historical inquiry. The four identified dimensions of Cvinček's democratic vision provide educators with a structured framework for teaching the complex relationships between religion and democratic thought in the Central European context. The analysis of the connection between theoretical concepts and practical activity develops students' critical thinking and their ability to think contextually. The study has the potential to enrich the curriculum of courses focused on Slovak history, political philosophy, and religious studies, offering a concrete historical example of the implementation of democratic principles in a traditionally hierarchical environment. The reconstruction of the intellectual world of this significant historical figure fosters the development of historical empathy among students and an understanding of the dynamics of social change. The originality of the research and the use of unexplored archival materials also inspire students to engage in their own research activities and highlight the importance of primary sources in historical research.

5. hodnotený výstup

1.

OCA5.5 - Oblasť posudzovania

história I. a II. stupeň, filozofia – história I. a II. stupeň, anglistika a amerikanistika – história I. stupeň, história III. Stupeň

OCA6.5 - Kategória výstupu tvorivej činnosti

vedecký výstup

OCA7.5 - Rok vydania výstupu tvorivej činnosti

2024

OCA8.5 - ID záznamu v CREPČ alebo CREUČ

ID: 1253366

OCA9.5 - Hyperlink na záznam v CREPČ alebo CREUČ

<https://app.crepc.sk/?fn=detailBiblioForm&sid=9A77F24CB1252B04C2D0520220F3>

OCA11.5 - Charakteristika výstupu vo formáte bibliografického záznamu CREPČ alebo CREUČ, ak výstup nie je vo verejne prístupnom registri alebo katalógu výstupov

Príspevok k výskumu cirkevnej správy na Spiši v kontexte donačnej listiny Bela IV. z roku 1264 = Contribution to the research of church administration in the Spiš region in the context of the donation deed of Béla IV from 1264 / Olexák, Peter (Autor) (100%). In: Aktuálne otázky výskumu humanitných vied 6 [textový dokument (print)] [elektronický dokument] : zborník / Dvorský, Štefan [Zostavovateľ, editor] ; Jančová, Katarína [Zostavovateľ, editor] ; Babic, Marek [Recenzent] ; Ďurka, Róbert [Recenzent] ; Hišem, Cyril [Recenzent] ; Huťka, Miroslav [Recenzent] ; Kehoe, Jela [Recenzent] ; Kravčák, Peter [Recenzent] ; Šuch, Juraj [Recenzent]. – 1. vyd. – č. 6. – Ružomberok (Slovensko) : Katolícka univerzita v Ružomberku.

OCA14.5 - Charakteristika autorského vkladu

100%

OCA15.5 - Anotácia výstupu s kontextovými informáciami týkajúcimi sa opisu tvorivého procesu a obsahu tvorivej činnosti a pod.

Štúdia predstavuje analýzu donačnej listiny kráľa Bela IV. z roku 1264, ktorá zásadným spôsobom ovplyvnila vývoj cirkevnej správy na Spiši. Výskum je založený na dôkladnom kritickom rozbere primárneho dokumentu a s ním súvisiacich latinských prameňov z 13.-15. storočia, ktoré boli identifikované v rámci rozsiahleho archívneho bádania v Archíve Spišskej Kapituly a Maďarskom národnom archíve. Prínosom štúdie je nová diplomatická analýza listiny s využitím komparatívnej metódy, ktorá umožnila identifikovať viaceré interpolácie a neskoršie úpravy textu. Originalita štúdie spočíva predovšetkým v inovatívnom metodologickom prístupe, ktorý kombinuje tradičnú historiografickú analýzu prameňov s rekonštrukciou hraníc cirkevných majetkov. Autor aplikoval metódu retrospektívnej topografickej identifikácie, ktorá umožnila presne lokalizovať sporné územia a majetkové celky spomenuté v donačnej listine. Tento interdisciplinárny prístup viedol k prehodnoteniu doterajších interpretácií geografického rozsahu cirkevných správnych jednotiek na Spiši v 13. storočí. Výskum odhalil doposiaľ nepovšimnuté súvislosti medzi donáciou Bela IV. a formovaním špecifickej cirkevnosprávnej štruktúry na Spiši, ktorá sa vymykala štandardnému modelu uplatňovanému v ostatných častiach Uhorského kráľovstva.

OCA16.5 - Anotácia výstupu v anglickom jazyku

This study presents a rigorous analysis of King Béla IV's donation deed from 1264, which fundamentally influenced the development of ecclesiastical administration in the Spiš region. The investigative framework is constructed upon meticulous critical examination of the primary document and related Latin sources from the 13th-15th centuries, which were identified through extensive archival research conducted at the Spiš Chapter Archive and the Hungarian National Archive. The study's contribution manifests through new diplomatic analysis of the document utilizing comparative methodologies, which facilitated the identification of various interpolations and subsequent textual modifications. The study's originality primarily resides in its innovative methodological approach, which synthesizes traditional historiographical source analysis with a reconstruction of ecclesiastical property boundaries. The author applies retrospective topographical identification methodology, which enabled precise localization of disputed territories and property units mentioned in the donation deed. This interdisciplinary approach has necessitated reconsideration of previous interpretations regarding the geographical extent of ecclesiastical administrative units in the Spiš region during the 13th century. The research has unveiled previously unnoticed connections between Béla IV's donation and the formation of specific ecclesiastical administrative structures in Spiš, which deviated from the standard model implemented in other regions of the Hungarian Kingdom. For the scientific community, this study constitutes a significant contribution toward clarifying the early history of ecclesiastical administration in the territory of present-day Slovakia and redefines the role of the Spiš Provostship within the medieval ecclesiastical hierarchy. The author simultaneously formulates a new hypothesis concerning the relationship between royal authority and ecclesiastical structures in the border regions of Hungary, which transcends traditional schematic interpretations and offers a more differentiated perspective on the dynamic processes of ecclesiastical administrative unit formation in medieval Hungary.

OCA18.5 - Charakteristika dopadu výstupu na spoločensko-hospodársku prax

Sk: Štúdia o donačnej listine kráľa Bela IV. z roku 1264 má výrazný spoločensko-hospodársky dopad v niekoľkých oblastiach. V prvom rade poskytuje odborné podklady pre súčasné majetkovo-právne vzťahy na území bývalých cirkevných majetkov na Spiši, čo má praktický význam pri riešení reštitučných nárokov a vlastníckych sporov. Presná identifikácia historických hraníc cirkevných majetkov prostredníctvom metódy retrospektívnej topografickej identifikácie umožňuje relevantným inštitúciám opierať sa o verifikované historické údaje. Štúdia zároveň významne prispieva k rozvoju kultúrneho turizmu v spišskom regióne, keďže poskytuje autentické historické podklady pre tvorbu turistických materiálov, vzdelávacích programov a expozícií v miestnych múzeách a kultúrnych inštitúciách. Identifikácia presných historických lokalít umožňuje ich lepšie začlenenie do turistických trás a posilňuje kultúrno-historickú identitu regiónu. Pre územné plánovanie a regionálny rozvoj prináša výskum cenné poznatky o historických sídelných štruktúrach a vlastníckych vzťahoch, ktoré môžu byť zohľadnené pri revitalizácii historických území. Štúdia má tiež potenciál prispieť k ochrane kultúrneho dedičstva poskytnutím presných historických údajov o objektoch cirkevnej správy. V neposlednom rade výsledky výskumu slúžia ako podklad pre medzinárodné partnerstvá a cezhraničnú spoluprácu s maďarskými a poľskými inštitúciami, podporujúc tak kultúrnu výmenu a regionálny rozvoj v širšom stredoeurópskom kontexte.

EN: The study on the donation charter of King Béla IV from 1264 has a significant socio-economic impact in several areas. First and foremost, it provides expert grounds for current property and legal relationships in the territories of former ecclesiastical estates in the Spiš region, which is practically important for addressing restitution claims and property disputes. The precise identification of the historical boundaries of ecclesiastical estates through the method of retrospective topographical identification allows relevant institutions to rely on verified historical data. The study also makes a significant contribution to the development of cultural tourism in the Spiš region, as it provides authentic historical material for the creation of tourist materials, educational programs, and exhibitions in local museums and cultural institutions. The identification of precise historical sites enables their better integration into tourist routes and strengthens the cultural-historical identity of the region. For spatial planning and regional development, the research offers valuable insights into historical settlement structures and ownership relationships, which can be taken into account when revitalizing historic areas. The study also has the potential to contribute to the protection of cultural heritage by providing accurate historical data on ecclesiastical administrative objects. Finally, the results of the research serve as a basis for international partnerships and cross-border cooperation with Hungarian and Polish institutions, thus supporting cultural exchange and regional development in a broader Central European context.

OCA19.5 - Charakteristika dopadu výstupu a súvisiacich aktivít na vzdelávací proces

Sk: Štúdia o donačnej listine kráľa Bela IV. má významný dopad na vzdelávací proces v oblasti historických a pomocných vied historických. Jej metodologický prístup, kombinujúci tradičnú historiografickú analýzu s rekonštrukciou hraníc cirkevných majetkov, poskytuje študentom modelový príklad interdisciplinárneho prístupu k historickému výskumu. Aplikácia metódy retrospektívnej topografickej identifikácie predstavuje inovatívny didaktický nástroj pre výučbu historickej geografie a diplomatiky. Výstupy štúdie umožňujú obohatiť vzdelávací obsah predmetov zameraných na stredoveké dejiny Slovenska o konkrétne príklady kritickej práce s prameňmi a identifikácie interpolácií v historických dokumentoch. Pre študentov predstavuje praktickú demonštráciu toho, ako dôkladná analýza primárneho dokumentu môže viesť k prehodnoteniu zaužívaných historických interpretácií. Nové poznatky o vzťahu kráľovskej moci a cirkvi v pohraničných oblastiach Uhorska poskytujú pedagogickým pracovníkom relevantný materiál pre komparatívnu výučbu regionálnych dejín v širšom stredoeurópskom kontexte. Štúdia zároveň prostredníctvom svojich zistení podporuje rozvoj kritického myslenia študentov a ich schopnosť analyzovať vzťahy medzi mocenskými štruktúrami v historickom kontexte. Odhalenie špecifickej cirkevno správnej štruktúry na Spiši poskytuje cenný edukačný materiál pre regionálnu históriu a podporuje zaradenie lokálnych dejín do širšieho vzdelávacieho kontextu.

EN: The study on the donation charter of King Béla IV has a significant impact on the educational process in the fields of history and auxiliary historical sciences. Its methodological approach—combining traditional historiographical analysis with the reconstruction of ecclesiastical estate boundaries—offers students a model example of an interdisciplinary approach to historical research. The application of the method of retrospective topographical identification represents an innovative didactic tool for teaching historical geography and diplomatics. The study's findings enrich the educational content of courses focused on the medieval history of Slovakia with concrete examples of critical source analysis and the identification of interpolations in historical documents. For students, it serves as a practical demonstration of how thorough analysis of a primary document can lead to a re-evaluation of established historical interpretations. New insights into the relationship between royal authority and the Church in the border regions of the medieval Kingdom of Hungary provide educators with relevant material for comparative teaching of regional history within a broader Central European context. At the same time, the study fosters the development of students' critical thinking and their ability to analyze relationships between power structures in a historical context. The uncovering of a specific ecclesiastical administrative structure in the Spiš region offers valuable educational material for regional history and supports the integration of local history into a broader educational framework.

Dátum poslednej aktualizácie

01.09.2025